

Årsmelding for Forollhogna Villreinvald

• For perioden 15/3 2022 – 15/3 2023

UTVLAGETS ARBEID OG AKTIVITET:

Årsmøtet i 2022 ble avholdt som kveldsmøte i Vingelen den 25. april. Etter forslag fra FO1 ble det for første gang arrangert årsmøte på kvelden. Dette fungerte så godt, at villreinutvalget har anbefalt å videreføre denne ordningen også for 2023.

Følgende utvalgsmedlemmer har deltatt i utvalget i 2022 (vara i parentes):

Terje Tovmo - nestleder (Jorid E. Bjørnevold) - Midtre Gauldal/Rennebu kommune

Anita Krigsvoll (Arnhild Holstad) – Midtre Gauldal/Rennebu kommune

Kristoffer Flaa Sørensen (Pål-Kristian Storinset) – Tynset/Rennebu kommune

Per Martin Rønningen (Ulf Tuveng) – Os kommune

Annar Dragmyrhaug (Lars Ingmar Nyhus) – Holtålen kommune

Jakob Nordstad - leder (Jakob Trøan) – Tolga kommune

Kristin Lund Austvik har hatt sekretariatfunksjon frem til 1. oktober 2022.

Lund Austvik sluttet i jobben som sekretær 1. oktober, og det har blitt ansatt ny sekretær med virkning fra påsken 2023. Den nye sekretæren er Helene Grytbakk Lillevold som kommer fra Ålen.

I perioden fra mars i 2022 og frem til i dag har utvalget avholdt 4 utvalgsmøter, med møte i juni, august, november og et møte i januar 2023. Rettighetshavermøtet ble avholdt på Berkåk i februar 2023 med blant annet faginnlegg fra NINA ved Roy Andersen. Årets årsmøtepapirer vil bli sendt ut i mars og årsmøtet er berammet den 17. april. Årsmøtet skal i år avholdes i Dalsbygda.

Utvalget anbefaler at rettighetshaverne jevnlig avholder møter i forbindelse med utvalgsmøtene og aktivt bruker den som er valgt inn i utvalget fra sin egen kommune til å fremme sine saker til utvalget. Utvalget har et stort ønske om å få innspill til saker som ønskes behandlet eller satt på dagsorden.

Det er videre et ønske om å følge opp siste års møteplan med å invitere villreinnemda, nasjonalparkforvalterne, NINA og å avholde møte med oppsyn og SNO som en integrert del av utvalgets møter. Dette for å få en oppfølging og gjennomgang av aktuelle saker som bør følges opp årlig, samtidig som det bygges dialog og en arena for løpende samarbeid med forvaltningen av villreinen i Forollhogna.

ØKONOMI:

Etter gjennomgang på årsmøte 2018 ble det vedtatt at utvalget skulle ha fokus på god økonomisk drift og ha fokus på kostnadssiden versus inntektssiden for å bygge soliditet i utvalgets økonomi. Årsregnskapet for 2022 viser et overskudd på om lag 220 000 kroner. Dette ligger noe høyere enn budsjettet. Overskuddet for 2022 i forhold til budsjett skyldes i hovedsak større inntekter enn budsjettet på salg av utvalgsdyr og mer tilskudd fra villreinnemda og Statsforvalteren, samt et lavere forbruk på flere poster på utgiftssiden.

Utvalget mener med dette at økonomien nå er stabil etter at egenkapitalen er bedret betydelig de siste årene. I likhet med 2022 anbefales også at det selges to storbukker og fire småbukker i 2023 for å sikre økonomien. Ordningen med kalvkort til ungdomsskolene omkring Forollhogna videreføres slik som for tidligere år. Det er sendt ut forespørsel til skolene om de ønsker kort for kommende jaktår. Årsmeldingen med årsregnskap for 2022 omhandler hele regnskapsåret 2022. Siden årsmeldingen omtaler aktiviteten frem til 15. mars 2023, nevnes det at antatt kvartalsregnskap for Q1 2023 så langt viser en positiv utvikling som forventet i perioden, og at dette er i henhold til utvalgets forslag om fremlagt budsjett.

TELLINGER:

Kalvetellinger ble gjennomført i regi av NINA ved Roy Andersen tidlig på sommeren. I tellingen, som ble gjort med helikopter, ble det registrert 1508 dyr. Av disse ble det talt opp 847 kalver/ungdyr og 533 kalver. Dette gir en kalveprosent på 62,9 %. NINA og utvalget har oppsummert tellingen som godt gjennomført der en stor andel av stammen er fotografert, med gode bilder fra helikopter. Årets strukturtelling ble gjennomført med videokamera på høsten. Tellingene ble gjennomført med bistand av NINA. Opptellingen av strukturen er utført av Roy Andersen hos NINA. Strukturutviklingen følger de forventningene som er til utvikling, og vi ser som et ledd i avskytingen en voksende andel av simler.

Årets minimumstelling ble gjennomført 9. mars. For tredje gang med helikopter. Roy Andersen fra NINA bisto Jakob Nordstad i helikopteret med fotografering og registrering med GPS. I tillegg var det ute bakkemannskap både i forkant av tellinga. Det ble totalt funnet 1406 dyr og gode værforhold. Dette ligger noe under den stammen som vi har beregninger for og tellingen vil derfor bli lagt til grunn som en minimumstelling. Det er konkludert med at det ikke er behov for å bruke mer ressurser på å fly en ny tru i år, da det er har vært gode tellinger på kalv de siste årene.

JAKTEN 2022

Med en kvote på 500 dyr var det mange som fikk dra på reinsjakt i Forollhogna høsten 2022. Det ble felt 418 dyr. Dette gir en fellingsprosent på 83.8 %. Dette gir et noe høyere avskytingstall enn det som ligger i bestandsplanen. Dyrene ble felt jevnt over store deler av jaktterrenget, selv om det skytes mye langt vest i villreinområdet.

Vektene fra årets jakt er relativt stabile i snitt sammenlignet med de siste årene, men det er en oppgang i forhold til tidligere år for 2022. Snittvekta for bukkekalv var på 22,0 kg og 20.0 kg for simlekalv. Utvalget håper dette er et resultat av den oppfordringen som er gitt jegerne om å skyte ut de minste kalvene.

Etter vedtak i årsmøtet for 2019 ble det besluttet at alle som søkte på ungdomsdyr skulle få tildelt kort. Dette er ivare tatt og det er etter dette delt ut 7 ungdomskort sesongen 2022. Ordningen videreføres for 2023.

I forhold til foregående år har det vært noe mer oppsyn ute i forbindelse med jakten enn i 2021. I snitt har det vært litt over to oppsyn ute i terrenget daglig. Utvalget ønsker å benytte mest mulig faste oppsyn i fremtiden som engasjeres ved at det kjøpes tjenester av de som har kunnskap og erfaring. Utvalget ønsker å kjøpe disse tjenestene på timesbasis, slik at ikke utvalget har arbeidsgiveransvar for den enkelte. Det ønskes derfor at det enkelte kommune meddeler sin representant hvem de ønsker å benytte til oppsyn på sine arealer det enkelte år.

Utvalget ønsker å minne om at det skal samles inn kjever fra alle skutte dyr, og at det med kjevene skal følge merkelapp med slaktevekter og øvrige data som etterspørres på merkelappen. Dette er en viktig del av overvåkingsprogrammet for hjortevilt. Videre skal alle dyr legges inn i sett og skutt. Dette er et pålegg, som vi i 2022 ikke var gode nok til å følge opp. Det skal også tas bilde av alle kalver og småbukker jfr. jegerkontrakten. Det følger også med et spørreskjema som ønskes returnert til utvalgets postboksadresse (epost). I tillegg var det i 2022 pålegg om å levere CWD-prøver fra alle dyr som var 1,5 år og eldre. Årets registreringer viser at vi bør skjerpe rutiner og informasjon for å få levert en høyere andel av etterspurte data. Dette er svært viktig for at vi kan hente ut data for fremtiden. Det er en bedring i registreringene for siste år, men vi har fortsatt mye å gå på.

Det er registrert noe feilskyting og noen skadeskutte dyr i 2022, men alt i alt, har det vært lite uønskede hendelser. Vi har også registrert og tatt ut noen sjuke dyr, uten at det er påvist alvorlig eller smittsom sykdom på de prøvene som er sendt inn.

BESTANDSPLAN

Ny bestandsplan ble vedtatt på årsmøtet i 2019. Hovedmålsettingen skal ha høyest fokus på antall simler som produksjonsdyr. Siden simlene trolig i størst grad påvirker produksjon og kalvestørrelse, ønskes det å fokusere på antall og aldersfordeling av simlene. Å målsette antall simler vil trolig også

kunne gi en sikrere indikasjon på årlig tilvekst. For å få opp flere simler i hver årsklasse, samt øke andelen eldre simler, er det foreslått å gå ned på andelen simler som skal skytes og gå opp på andelen kalv. Målsettingen med tanke på antall dyr avklares og defineres uansett med mål om total stammestørrelse vinterstid på opp mot 1900 dyr som en øvre grense. Etter årets minimumstelling i 2023 ble det funnet om lag 150 - 200 dyr mindre enn det en ønsket å finne for årets vinterstamme. Solide tellinger og beregninger foregående år gir ingen bekymring for utviklingen, men det anbefales å justere kvoten noe ned siden vi har hatt høyere avskyting enn forventet, for slik å stabilisere tilveksten av årsklassene for de siste årene. Det er derfor foreslått en kvote på 550 dyr i 2023.

TAMREIN 2022

I 2022 har det vært mindre utfordringer knyttet til tamrein enn det det har vært de to foregående årene. En har i større grad lykket ved å stoppe dyrene ved sperregjerdet langs fv. 30. I løpet av høsten har det vært en god dialog mellom villreinutvalget og reindriftsnæringa for å minimere fare for sammenblanding for de dyrene som har klart å krysse fv. 30. Sperregjerdet har fortsatt flere svake punkter. Vær og føre medfører også utfordringer med å drive reinen tilbake, og det er til tider mye frustrasjon både fra grunneiere, rettighetshavere og reindriftsnæringa.

Utfordringene med sperregjerdet er viktig, men det er avgjørende at dette løses på riktig måte, og at utvalget går «tjenestevei» i forvaltningen. Utvalget er av den oppfatningen at temaet må løftes opp på et høyere forvaltningsnivå, samtidig som det jobbes lokalt med å løse de utfordringene en kan på lokalt nivå. Det er imidlertid slik at dette nødvendigvis vil måtte ta noe tid da situasjonen er kompleks. Det er svært mange parter og involverte interesser, og en rekke forvaltningsorgan som er involvert.

Utvalget har som kjent sammen med nasjonalparkforvalterne utarbeidet en instruks for varsling knyttet til de tilfeller når dyr kommer på feil side av sperregjerdet. Utvalget har videre deltatt i flere møter vedrørende sperregjerdet og utfordringer i sakens anledning, samt at det har blitt gjennomført befaringer for å se på mulige løsninger. Det jobbes for å få til et årlig møtepunkt for dette. Det har også blitt avholdt møter med reindriftsnæringa for å bygge dialog og diskutere de utfordringen vi kan jobbe sammen om i fellesskap.

Alt i alt er utvalget fornøyd med årets aktivitet. Det er mange engasjerte rettighetshavere og andre interessenter som bidrar positivt og gjør en solid jobb for villreinen i Forollhogna.

Villreinutvalget

v/leder Jakob Nordstad

Tynset 20. mars 2023